

Beslis jij of beslis ik?

Ben je onder de 18 jaar? In deze folder lees je over jouw rechten in het ziekenhuis. Wat mag je zelf beslissen en waarover beslissen je ouders, je arts of hulpverlener?

Rijnstate

*Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!*

Patiëntenrechten

Als het goed is, heb jij vertrouwen in je arts/hulpverlener en vertrouwt de arts/hulpverlener ook op jou. Dit wederzijds vertrouwen is heel belangrijk. Daarnaast zijn er wettelijke regelingen die voor jullie gelden. In Nederland zijn de rechten voor alle patiënten geregeld in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Hierin staan niet alleen de rechten voor volwassenen, maar ook voor patiënten onder de 18 jaar. In de WGBO staan dus ook jouw rechten.

Toestemming geven

In de wet (WGBO) staat dat de arts/hulpverlener niet zonder toestemming van de patiënt een medisch onderzoek en een medische behandeling mag doen. Het kan voor de patiënt een heel lastige beslissing zijn om wel of geen toestemming te geven. Want hoe kun je toestemming geven voor een onderzoek of behandeling als je niet weet waarover het gaat? Daarom schrijft de wet voor dat degene die jou behandelt, jou en je ouders alle informatie geeft die jullie nodig hebben om een beslissing te nemen.

Jij en je ouders moeten volgens de wet in ieder geval geïnformeerd zijn over:

- het doel van het onderzoek of de behandeling;
- de aard van het onderzoek of de behandeling;
- de te verwachten resultaten;
- de risico's van de behandeling.

Ook moet jullie worden verteld of er nog eventuele andere behandelingen mogelijk zijn en waaruit deze bestaan.

Jouw rechten

In het normale dagelijkse leven zijn je ouders, tot je achttiende, de wettelijke vertegenwoordigers. Dit betekent dat je tot die leeftijd onder het gezag van je ouders staat en dat zij voor jou beslissen. Maar dit ligt anders als het gaat om medische zorg.

In de WGBO staan drie leeftijdscategorieën genoemd:

- Kinderen tot 12 jaar;
- Jongeren van 12 tot 16 jaar;
- Jongeren van 16 jaar en ouder.

Voor elke leeftijdscategorie geeft de wet aan:

- Wie toestemming voor een onderzoek of behandeling moet geven: jij, je ouders of jullie samen.
- Wie van jullie er recht op heeft om die informatie te krijgen die nodig is om toestemming te kunnen geven.
- Wie van jullie het medisch dossier mag inzien.

Op de volgende bladzijden lees je een beschrijving van de belangrijkste patiëntenrechten die bij een leeftijdscategorie horen.

Kinderen tot 12 jaar

Als je jonger bent dan 12 jaar, beslissen je ouders voor je. Maar soms kun je al goed meedenken over je gezondheid en de problemen die daarmee te maken hebben. Zeker als je al wat ouder bent. De wet zegt daarom dat je ouders en hulpverleners rekening met jouw wensen en mening moeten houden bij beslissingen over medische behandelingen of onderzoeken.

Voor jou gelden de volgende regels:

- Je ouders moeten toestemming geven voor je behandeling. Zij maken de afspraak met de arts of hulpverlener die jou behandelt.
- Je ouders en de arts of hulpverlener moeten jou zoveel mogelijk betrekken bij de beslissingen en vertellen waarom zij die nemen.
- Je ouders moeten worden geïnformeerd.
- Jij moet ook informatie krijgen, die moet worden afgestemd op wat jij begrijpt.
- Je ouders hebben het recht om jouw medisch dossier te bekijken. In je medisch dossier staan jouw medische gegevens. Als je ouders dat willen, kunnen zij jouw medisch dossier of een gedeelte daarvan met jou doornemen.

Bijzondere situaties

Voor bijzondere situaties gelden natuurlijk bijzondere regels.

- Je ouders willen dat jij een behandeling of onderzoek krijgt, maar de hulpverlener wil dit absoluut niet. Dan mag de hulpverlener besluiten om de wens van je ouders niet uit te voeren. De behandeling of het onderzoek gaat dan niet door. Dit kan hij doen als hij vindt dat de behandeling niet in het belang van jou is. Hij kan dan ook zeggen dat je ouders jouw medisch dossier niet mogen bekijken.
- Soms weigeren ouders om toestemming te geven voor een behandeling. Zij willen bijvoorbeeld niet dat jij een bloedtransfusie krijgt, bijvoorbeeld vanwege jullie godsdienst. Die weigering zou jouw leven in gevaar kunnen brengen. In dit geval mag de hulpverlener de rechter vragen wat hij ervan vindt. De rechter kan beslissen tijdelijk het gezag van je ouders beperken om de behandeling toch mogelijk te maken voor jou.
- Als je ouders en de hulpverleners een behandeling nodig vinden, mag jij deze niet weigeren. Toch kan de hulpverlener een uitzondering maken

en de behandeling niet doen omdat jij dit niet wilt. Hij moet er dan van overtuigd zijn dat jij heel goed zelf beslissingen kunt nemen. Dit kan bijvoorbeeld zijn als jij langdurig ernstig ziek bent en heel goed uit ervaring weet hoe belastend of vervelend de behandeling is.

- De hulpverlener mag altijd zonder de toestemming van je ouders handelen als er plotseling iets ernstigs gebeurt met jou. Dit noemen we een acute situatie. De hulpverlener grijpt dan in om nadelige gevolgen voor jou te voorkomen.

Jongeren tussen 12 tot 16 jaar

Jongeren van 12 tot 16 jaar hebben volgens de wet bij medische behandelingen en onderzoeken een belangrijke eigen stem. Ben je tussen de 12 en 16 jaar, dan gelden voor jou de volgende regels:

- Behalve je ouders moet ook jij zelf toestemming geven voor een onderzoek of behandeling.
- Zowel jij als je ouders hebben er recht op om te worden geïnformeerd.
- Jij hebt het recht om jouw medisch dossier in te zien. Je ouders hebben toestemming van jou nodig om je dossier te bekijken. Maar als de arts of hulpverlener het medisch noodzakelijk vindt, is het wel zo dat hij kan besluiten je ouders toestemming te geven om je dossier in te zien.

Bijzondere situaties

Voor bijzondere situaties gelden bijzondere regels.

- Als jij en je ouders van mening verschillen, is het aan de hulpverlener om een inschatting te maken van jouw bevattingvermogen. Afhankelijk daarvan wordt jouw mening zwaarder of lichter gewogen dan die van je ouders. Geven je ouders bijvoorbeeld toestemming voor een behandeling maar jij niet, dan zal de hulpverlener jouw wil volgen als dit verder geen ernstige gevolgen voor je oplevert.

- Is een behandeling zonder de toestemming van je ouders uitgevoerd? Je ouders hebben dan alleen recht op informatie en inzage in je medisch dossier als jij hierin toestemt. Het kan zijn dat je niet wilt dat je ouders worden geïnformeerd en dat hun niet om toestemming wordt gevraagd. De hulpverlener kan dan jouw wens volgen als hij vindt dat jij, letterlijk, oud en wijs genoeg bent om hier zelf over te beslissen.
- De hulpverlener mag altijd direct handelen als in acute situaties gevaar bestaat voor jouw leven. Ook als hij voor de behandeling geen toestemming van jou of je ouders heeft gekregen.

Jongeren van 16 jaar en ouder

Jongeren van 16 jaar en ouder worden in de WGBO op één lijn gesteld met volwassenen. In zaken die te maken hebben met jouw gezondheid word jij niet meer als minderjarig beschouwd, ook al ben je dan nog geen 18 jaar.

Voor jou gelden de volgende regels:

- Jij kan zelfstandig beslissen of je voor een medisch onderzoek of behandeling toestemming geeft.
- Er is geen toestemming van je ouders nodig.
- Jij hebt er recht op volledig te worden geïnformeerd. Je ouders worden alleen geïnformeerd als jij daarmee akkoord gaat.
- Jij hebt het recht je medisch dossier in te zien. Jij hebt daarvoor geen toestemming nodig van je ouders.
- Je ouders mogen alleen jouw medisch dossier inkijken of bij een behandeling of onderzoek aanwezig zijn als jij daar toestemming voor geeft.

Bijzondere situaties

Voor bijzondere situaties gelden bijzondere regels.

Als in een acute situatie gevaar bestaat voor jouw leven, mag een hulpverlener direct handelen. Ook als hij voor de behandeling geen toestemming van jou heeft gekregen.

Internet

De informatie in deze folder vind je ook kort, duidelijk en kleurrijk in de vorm van een soort stripverhaal op de website www.jadokterneedokter.nl.

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate,
uw ziekenhuis in de regio
Arnhem, Rheden en De
Liemers.

 @rijnstate

 facebook.com/rijnstate

Rijnstate

Postbus 9555

6800 TA Arnhem

T 088 - 005 8888

E info@rijnstate.nl

www.rijnstate.nl